לִישָׁה, כָּל (ה) פֵּרוּרִים שֶׁיִּפְּלוּ בִּשְׁעַת לִישָׁה וַעֲרִיכָה [ד]וְכֵן בָּצֵק (י) הַנִּדְבָּק בַּכֵּלִים (יא) אֲנִי מְבַטֵּל אוֹתָם, כְּדֵי שֶׁנִּמְצָא (יב) שֶׁמְּבַטְּלָן קֹדֶם חִמּוּצָן: ד (יג) [ה]אֵין עוֹשִׂין (ו) (יד) סְרִיקִין הַמְצָיְרִין, דְּהַיְנוּ לְצַיֵּר בַּפַּת כְּמִין חַיָּה וָעוֹף. [ו]אֲבָל כָּל מַה שֶּׁעוֹשִׂים אוֹתוֹ (ז) (טו) בְּמִסְרֵק כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְפַּח, וְכֵן מַה שֶּׁמְּנַקְּבִין הַמַּצּוֹת, מֻתָּר, וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב לְמַהֵר לַעֲשׂוֹתָן שֶׁלֹּא לְהַשְׁהוֹת בָּהֶם. הַגָּה: *וְיֵשׁ לַעֲשׂוֹת הַמַּצּוֹת (מ) (טז) רְקִיקִין, וְלֹא פַּת עָבָה כִּשְׁאָר לֶחֶם, כִּי אֵין הָרְקִיקִין מְמַהֲרִין לְהַחְמִיץ: ה [ז]אֵין עוֹשִׂין בְּפֶסַח (יז) * פַּת עָבָה (טז) [ט] טָפַח: ו [ח]אֵין לְהָקֵל בַּמֶּה שֶׁהֶחְמִירוּ הַקַּדְמוֹנִים שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת (י) [יז] (יח) פַּאנְדִי"ש אוֹ פְּלַאדוֹנִי"ש:

ד שֶׁם בְּפֻרְדְּכֵי וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. ה בְּרֵיְיתָא פְּסָחִים ל"ז (ע"א). ו טור, וְכֵן כָּתַב הַכָּל בּוֹ (סי' תח). ז רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ה ח"ג) מִמַּשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא ל"ז (ע"א). ח אֲרֻחוֹת חַיִּים (הלכות חמץ ומצה סי' סב).

בַּאֵר הֵיטֵב

עַד שֶׁיַּזִּיעַ, וְזֶה תִּקּוּן גָּדוֹל לְהוֹצְאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. הָאַר"י ז"ל (משנת חסידים מסכת ניסן פ"ג מ"ג): ג (ה) **פֵּרוּרִים**. וְצָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר בִּלְשׁוֹן שֶׁמְּבִין. וְהָאוֹמְרִים פֵּרוּרִים הֶפְקֵר, טוֹעִים הֵם, דְּמִשְׁמַע מַעֲצָמָן הֵן הֶפְקֵר, רַק יֹאמַר יִהְיוּ הֶפְקֵר. ט"ז (סק"ג), מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב), עַיֵּן שָׁם. (וְעַיֵּן אָבֵן הָעֵזֶר סִימָן קמ"א סָעִיף ס"ג אֵיזוֹ לְשׁוֹנוֹת מוֹעִילִים). וְחֹק יַעֲקֹב (סק"ח) כָּתַב שֶׁאֵינוֹ טָעוּת, עַיֵּן שָׁם: ד (ו) **סְרִיקִין**. פֵּרוּשׁ לְכַתְּחִלָּה, וּבְדִיעֲבַד יוֹצְאִין בָּזֶה: (ז) **בְּמִסְרֵק**. עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"כ סָעִיף ה' בַּהַגָּ"ה, פֶּסֶק הָרֹב דְּהַבְּרוֹזִלִים שְׁמִתַּקְנִים בָּהֶם הַמַּצּוֹת אֵין צְרִיכִים טְבִילָה, עַיֵּן שָׁם. וְהַשַּׁ"ז כָּתַב שָׁם (סק"ז) דְּיֵשׁ לְהַטְבִּילָם בְּלֹא בְּרָכָה, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן פְּסָקוֹ הַפְּרִי חָדָשׁ (שם ס"ק יד) וְהַחֹק יַעֲקֹב (ס"ק יב), אוֹ יַטְבִּילֵם עִם כֵּלִים אֲחֵרִים: (מ) **רְקִיקִין**. וְנַעַל זֶה סוֹמְכִים לַעֲשׂוֹת בָּהּ צִיּוּרִין. וּבְ"ח (ס"ג) מוֹחֶה בָּהֶם עַד לְמֵאד, עַיֵּן שָׁם]. הַמְנַהֵג לַעֲשׂוֹתָן כְּעֵבִי אֶצְבַּע. בֵּית הִלֵּל יוֹרֶה דַּעָה סִימָן צ"ז: ה (ט) **טָפַח**. וּבְדִיעֲבַד אֵין קְפִידָא. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד). וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לִקַּח אוֹתוֹ לְמִצְוָה שֶׁל מִצָּוָה. גַּם יֵשׁ לְעַיֵּן בָּזֶה אִם נֶאֱפֵית שְׁפִיר בְּתוֹכוֹ וְלֹא נִתְחַמְּצָה. וְעַיֵּן בַּ"ח (ס"ד). וּבְפָחוֹת מִטָּפַח אֲפִלּוּ מַשֶּׁהוּ, מֻתָּר. חק יַעֲקֹב (ס"ק טו) וּפְרִי חָדָשׁ בְּקִונְטְרֵס אַחֲרוֹן (יורה דעה) סִימָן צ"ד: ו (י) **פַּאנְדִי"ש**. וְהֵם מִינֵי מַאֲכָל, וְעוֹשִׂין

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ה **[ט] טָפַח**. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בִּשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סִימָן י"ג, בְּפַת עָבָה בְּפָסַח יוֹתֵר מִשֶּׁפַּח רְאִיתִי מְרַבּוֹתַי הַגְּאוֹנִים שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִים מְאֹד בְּהָעוֹשִׂים כַּן לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל אֵין לְאָסֹר בְּדִיעֲבַד, כִּי אֵין נִרְאֶה שׁוּם רֵיעוּתָא, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"י), וּדְלֹא כַּהֲלָכָה בְּרוּרָה (סק"ב), וְכֵן מְבֹאָר בְּפ"ח (ס"ד) מֵהַמַּגֵּן אַבְרָהָם, עַיֵּן שָׁם: ו **[י] פַּאנְדִי"ש**. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְהָרַשְׁדָּ"ם (אר"ח) [סָעִיף קָטָן] [סִימָן] כ"ו כָּתַב שֶׁנּוֹהֲגִים הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת סְפָגְנִין מִמַּצָּה אֲפוּיָה. וְעַיֵּן בְּכֶנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (סי' תסא הגב"י) שֶׁכָּתַב שֶׁנָּזְרוּ בְּטִבְּנִין, מִשּׁוּם שֶׁאֹשֶׁה אַחַת טָעָתָה, לְפִי שֶׁרָאֲתָה לְאֵשֶׁת חֲבֵר שֶׁלָּקְחָה קֶמַח מִמַּצָּה אֲפוּיָה, וְהִיא סְבָרָה שֶׁהוּא קֶמַח חִטִּים, וְעָשְׂתָה כֵּן, וְהוּא הַדִּין לְפַת כִּיסָנִין שֶׁקּוֹרִין פִּשְׁטֶ"ל, אֲבָל סְפָגְנִין שֶׁדַּרְכָּם לַעֲשׂוֹת שְׁטֵי בְּפָסַח, לֹא טָעוּ, עַיֵּן שָׁם. [וְעַיֵּן לְקַמָּן (בְּבֵאוּר הֵיטֵב) סִימָן תס"ג סָעִיף קָטָן ד'. וְהַפְּרִי חָדָשׁ (סי' תסא סק"ב) חֵלֶק בָּזֶה וְכָתַב שֶׁאֵין לָנוּ לְגָזֹר גְּזֵרוֹת מִדַּעְתָּנוּ. וְכֵן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(יב) יְכַבֵּד הַבַּיִת וְכֵן הַשֻּׁלְחָן שֶׁעָרְכוּ עָלָיו הַמַּצּוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁבִּטֵּל, וּמַה שֶּׁמְּצָא מִן הָעִסָּה יִשְׂרָפֶנּוּ. וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ דְּמִטַּעַם זֶה (יג) טוֹב שֶׁיִּדְרֹס הַפֵּרוּרִים בְּרַגְלָיו בְּעָפָר תֵּכֶף מִשֶּׁנָּפְלוּ קֹדֶם שֶׁיְּבוֹאוּ לִידֵי חִמּוּץ, (יד) דְּאִם יָבוֹאוּ לִידֵי חִמּוּץ צָרִיךְ לְשָׂרְפָן: (י) **הַנִּדְבָּק בַּכֵּלִים.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תנ"ט סָעִיף ד' בַּהַגָּ"ה דְּאִם לָשׁ בְּיוֹם טוֹב מַה יַּעֲשֶׂה בְּהַכֵּלִים אַחַר כָּךְ, וְהָכָא מַיְרֵי בְּלָשׁ בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ, דְּיָכוֹל לְגָרֵר הֶחָמֵץ מֵעֲלֵיהֶן אַחַר כָּךְ וְלַהֲדִיחָן, (וְכֵן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בָּאֻמָּת אַחַר כָּךְ אַף עַל פִּי שֶׁבִּטְּלָן), אַךְ שֶׁאָנוּ חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא יִשְׁהֶה קְצָת וְיַעֲבֹר עַל ׳בַּל יֵרָאֶה׳: **(יא) אֲנִי מְבַטֵּל אוֹתָם.** אוֹ אֲנִי מַפְקִיר אוֹתָם, אֲבָל לֹא יֹאמַר פֵּרוּרִין הֶפְקֵר, (טו) דְּאֵינוֹ לָשׁוֹן מְבֹרָר שֶׁמַּפְקִירִין, דְּאָפְשָׁר לוֹמַר בְּמַשְׁמָעוּת הַלָּשׁוֹן שֶׁמְּצַעֲצָמָן הֵן הֶפְקֵר, (טז) וְאֵינוֹ כֵּן. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דִּלְשׁוֹנוֹת שֶׁל בִּטּוּל וְהֶפְקֵר צָרִיךְ לוֹמַר דַּוְקָא בְּלָשׁוֹן שֶׁמְּבִין: **(יב) שֶׁמְּבַטְּלָן קֹדֶם חִמּוּצָן.** וּמִמֵּילָא אַף שֶׁנִּתְחַמְּצוּ אַחַר כָּךְ אֵינוֹ עוֹבֵר בְּ׳כַל יֵרָאֶה׳, דְּאֵינוֹ שֶׁלּוֹ: ד **(יג) אֵין עוֹשִׂין וְכוּ׳.** פֵּרוּשׁ לְכַתְּחִלָּה, וּבְדִיעֲבַד מַתִּרִין בַּאֲכִילָה (יז) אִם לֹא שָׂהָה בְּצִיּוּרָן שִׁעוּר חִמּוּץ, (יח) וְגַם יוֹצֵא בָּהֶן יְדֵי חוֹבָתוֹ: **(יד) סְרִיקִין הַמְצַיְּרִין וְכוּ׳.** לְפִי שֶׁהוּא שׁוֹהֶה עֲלֵיהֶ לְצַיְּרָן, וּפְעָמִים יָבֹא לִידֵי חִמּוּץ עַל יְדֵי שְׁהִיָּה זוֹ. וַאֲפִלּוּ רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת הַצִּיּוּר

(יט) עַל יְדֵי דְּפוּס, שֶׁאֵינוֹ שׁוֹהֶה כְּלוּם, אַף עַל פִּי כֵן לֹא חִלְקוּ חֲכָמִים וְאָסְרוּ הַכֹּל, לְפִי שֶׁהָרוֹאֶה שֶׁנֶּאֱפוּ מַצּוֹת אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי דְּפוּס, וְיָבוֹא לְהַתִּיר אַף בְּלֹא דְּפוּס. וְכֵן אֵין חִלּוּק בֵּין סְרִיקִין שֶׁל בַּצֵּלִי בָּתִּים (כ) וּבֵין שֶׁל נַחְתּוֹמִין, אַף דְּנַחְתּוֹמִין קְבוּעִין וּמַרְגִּלִין בָּזֶה וְאֵין שׁוֹהִין בַּעֲשִׂיָּתָן, אַף עַל פִּי כֵן אָסוּר. (כא) וַאֲפִלּוּ אִם הַמַּצּוֹת הֵן רְקִיקִין דַּקִּים שֶׁאֵינָם מִמַּהֲרִין לְהַחְמִיץ, אַף עַל פִּי כֵן אֵין לַעֲשׂוֹתָם מְצַיְּרִין: **(טו) בְּמִסְרֵק.** פֵּרוּשׁ וְאַף עַל פִּי שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּעֵין צִיּוּר עַל הַמַּצָּה, מִכָּל מָקוֹם שָׁרֵי, דְּכֵיוָן שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לְצַיֵּר, לֹא יָבֹא עַל יְדֵי זֶה לִידֵי שֶׁהִיַּת שִׁעוּר חִמּוּץ: **(טז) רְקִיקִין.** הַיְנוּ אַף דְּמִבְּאֹר בְּסָעִיף ה' דְּפָחוֹת מִטָּפַח מֻתָּר לַעֲשׂוֹת, (כב) מִכָּל מָקוֹם נָכוֹן יוֹתֵר לְכַתְּחִלָּה לַעֲשׂוֹת רְקִיקִין דַּקִּין: ה **(יז) פַּת עָבָה טָפַח.** דְּכִשֶּׁהִיא עָבָה כָּל כָּךְ, יֵשׁ לָחֹשׁ חֹם הָאֵשׁ בְּתוֹכָהּ וְתִתְחַמֵּץ בִּשְׁעַת אֲפִיָּתָהּ. אֲבָל בְּפָחוֹת מִטָּפַח מֻתָּר. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה פת) שֶׁהֵבַאנוּ דַּעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים דַּאֲפִלּוּ בְּפָחוֹת מִטָּפַח יֵשׁ לְזָהֵר. וּבְדִיעֲבַד אִם כְּבָר אֲפָאָהּ, (כג) יֵשׁ מַתִּירִין אֲפִלּוּ בְּעָבָה טָפַח, (כד) וְיֵשׁ אוֹסְרִין. אָכֵן בְּפָחוֹת מִטָּפַח אֵין לְאָסֹר בְּדִיעֲבַד. וּמִכָּל מָקוֹם כֹּל שֶׁהִיא עָבָה, יֵשׁ לְעַיֵּן בְּתוֹכָהּ אִם נֶאֱפֵית יָפֶה וְלֹא נִתְחַמְּצָה: ו **(יח) פַּאנְדִי"ש וְכוּ׳.** הֵם עִסּוֹת מַצּוֹת (כה) מְמֻלָּאוֹת בְּכָשֵׁר אוֹ בְּגִבִּינָה, (כו) לְפִי שֶׁבִּשְׁעַת אֲפִיָּה יוֹצֵא לַחָה מֵהַכָּשֵׁר וְהַגְּבִינָה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יג) טַ"ז (סק"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): **(יד) דְּכָל חִמֵּץ אַף עַל גַּב שֶׁבִּטְּלוֹ צָרִיךְ בִּעוּר,** דְּקַיְימָא לַן דִּלְכַתְּחִלָּה בְּצִינְעָן שָׁרְפָה כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר רֵישׁ סִימָן תמ"ה: **(טו)** ט"ז (סק"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. **וְאַף שֶׁיֵּשׁ שֶׁמְּיַשְּׁבִין הַמִּנְהָג שֶׁנָּהֲגוּ לוֹמַר פְּרוּרִין הֶפְקֵר, עַיֵּן חֹק יַעֲקֹב** (סק"ח), **מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יוֹתֵר טוֹב לְצֵאת כָּל הַדֵּעוֹת:** **(מז)** וְאַף דְּלְעֵיל סִימָן תל"ד (סק"י) בְּאַרְנוּ דְּפֵרוּרֵי אֹרֶז צְרִיכִין בְּטוּל, דְּמִמֵּילָא בְּטִילִי, הַיְנוּ פֵּרוּרֵי לֶחֶם דְּכָל פֵּרוּר הוּא בִּפְנֵי עַצְמוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּקְצָצִין, אֶפְשָׁר דְּעַל יְדֵי כִּבּוּד הַבַּיִת יִתְקַבְּצוּ יַחַד לִכְשִׁעוּר כַּזַּיִת, וְשִׁעוּר כָּזֶה אֵינוֹ מִתְבַּטֵּל מֵאֵלָיו [מַהֲרִי"ל (מנהגים הלכות אפיית המצות)]: ד **(יז)** הַגְּרִ"ז (סי"ח) וּמִשְׁמַע דְּאוּתוֹ הָעֵת אֵין נֶחְשָׁב לְעֶסֶק כְּלָל, וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְנִקּוּר הַמְבֹאָר

(סי"ט). **וּמִשְׁמַע דְּאוּתוֹ הָעֵת אֵין נֶחְשָׁב לְעֶסֶק כְּלָל,** וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְנִקּוּר הַמְבֹאָר בְּסִימָן תנ"ט וְכוּ׳ וְאֵין לְחַלֵּק בֵּין סְרִיקִין שֶׁל בַּצֵּלִי בָּתִּים לְשֶׁל נַחְתּוֹמִין, אַף דְּנַחְתּוֹמִין קְבוּעִין וּמַרְגִּלִין בָּזֶה וְאֵין שׁוֹהִין בַּעֲשִׂיָּתָן, אַף עַל פִּי כֵן אָסוּר. (כא) וַאֲפִלּוּ אִם הַמַּצּוֹת הֵן רְקִיקִין דַּקִּים שֶׁאֵינָם מִמַּהֲרִין לְהַחְמִיץ, אַף עַל פִּי כֵן אֵין לַעֲשׂוֹתָם מְצַיְּרִין: **(טו) בְּמִסְרֵק.** פֵּרוּשׁ וְאַף עַל פִּי שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּעֵין צִיּוּר עַל הַמַּצָּה, מִכָּל מָקוֹם שָׁרֵי, דְּכֵיוָן שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לְצַיֵּר, לֹא יָבֹא עַל יְדֵי זֶה לִידֵי שֶׁהִיַּת שִׁעוּר חִמּוּץ: **(טז) רְקִיקִין.** הַיְנוּ אַף דְּמִבְּאֹר בְּסָעִיף ה' דְּפָחוֹת מִטָּפַח מֻתָּר לַעֲשׂוֹת, (כב) מִכָּל מָקוֹם נָכוֹן יוֹתֵר לְכַתְּחִלָּה לַעֲשׂוֹת רְקִיקִין דַּקִּין: ה **(יז) פַּת עָבָה טָפַח.** דְּכִשֶּׁהִיא עָבָה כָּל כָּךְ, יֵשׁ לָחֹשׁ חֹם הָאֵשׁ בְּתוֹכָהּ וְתִתְחַמֵּץ בִּשְׁעַת אֲפִיָּתָהּ. אֲבָל בְּפָחוֹת מִטָּפַח מֻתָּר. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה פת) שֶׁהֵבַאנוּ דַּעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים דַּאֲפִלּוּ בְּפָחוֹת מִטָּפַח יֵשׁ לְזָהֵר. וּבְדִיעֲבַד אִם כְּבָר אֲפָאָהּ, (כג) יֵשׁ מַתִּירִין אֲפִלּוּ בְּעָבָה טָפַח, (כד) וְיֵשׁ אוֹסְרִין. אָכֵן בְּפָחוֹת מִטָּפַח אֵין לְאָסֹר בְּדִיעֲבַד. וּמִכָּל מָקוֹם כֹּל שֶׁהִיא עָבָה, יֵשׁ לְעַיֵּן בְּתוֹכָהּ אִם נֶאֱפֵית יָפֶה וְלֹא נִתְחַמְּצָה: ו **(יח) פַּאנְדִי"ש וְכוּ׳.** הֵם עִסּוֹת מַצּוֹת (כה) מְמֻלָּאוֹת בְּכָשֵׁר אוֹ בִּגְבִינָה, (כו) לְפִי שֶׁבִּשְׁעַת אֲפִיָּה יוֹצֵא לַחָה מֵהַכָּשֵׁר וְהַגְּבִינָה בְּסִימָן תנ"ט בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ד' דְּמוּכָח שָׁם דְּחִשּׁוּב עֵסֶק אַף דְּאֵינוֹ מְבַטֵּל הַשְּׁהִיּוֹת שֶׁבֵּינֹתַיִם: **(יט)** פּוֹסְקִים: **(כ)** מִדְּלֹא חִלֵּק הַמְחַבֵּר, שְׁמַע מִנַּהּ דְּסָבְרִינְהוּ לַיהּ כְּדַעַת הָרַא"ש (פ"ב סי' טו) הַמּוּבָא בְּטוּר. וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ"א: **(כא)** אַף שֶׁיֵּשׁ מְקִלִּין, בַּ"ח (ס"ג) וְט"ז (סק"ה) וּפְרִי חָדָשׁ מְחַמִּירִין: **(כב)** הַגְּרַ"ז (ס"י), וּכְבֵאוּרוֹ מוּכָח בְּחָמֵד מֹשֶׁה (ס"ה) וּבִשְׁרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ד). וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ויש): **ה (כג)** אַחֲרוֹנִים: **(כד)** פְּרִי חָדָשׁ, וְכִרְבָרְיו מָצָאתִי בְּחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָּ"א (לז. ד"ה תנו רבנן) בְּשֵׁם הָרַאָ"ה: ו **(כה)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְאֵלֶּה רַבָּה (סק"ט), דְּלֹא כְּמוֹ שֶׁמְּפָרֵשׁ הַחֹק יַעֲקֹב (ס"ק טז): **(כו)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תס

ט שָׁם (סי׳ קב).

ז (יט) ט אֵין לִתֵּן (יא) בֵּיצִים שְׁלֵמִים בַּמַּצָּה (כ) שֶׁתֵּאָפֶה עִמָּהֶם:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בִּמְדִינָתֵנוּ אֵין חוֹשְׁשִׁין לָזֶה, שֶׁכָּל אִשָּׁה יוֹדַעַת שֶׁהַקֶּמַח שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ בְּפֶסַח הִיא מִמַּצָּה אֲפוּיָה וּכְתוּשָׁה אוֹ טְחוּנָה. רַק שֶׁיֵּשׁ אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה שֶׁמַּחְמִירִין עַל עַצְמָם וְאֵין אוֹכְלִים שׁוּם מַצָּה שְׁרוּיָה אוֹ מְבֻשֶּׁלֶת בְּמַיִם, שֶׁחוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא נִשְׁאַר בָּהּ מְעַט קֶמַח שֶׁלֹּא נִלּוֹשׁ, וְיִתְחַמֵּץ עַכְשָׁו עַל יְדֵי הַשְּׁרִיָּה אוֹ הַבִּשּׁוּל, כְּדִלְקַמָּן סִימָן תס״ג שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) דְּלֹא מְהַנֵּי בָּזֶה מַה שֶּׁנִּקְלָה בְּאוּר, דְּהַמַּצָּה מַפְסֶקֶת בֵּין הָאוּר וּבֵין הַקֶּמַח. וְאָמְנָם לְעֵיל סִימָן תנ״ט סָעִיף קָטָן ט״ז מַשְׁמַע דְּלֹא בְּרִירָא לֵיהּ, שֶׁהֲרֵי שָׁם כָּתַב שֶׁהַקֶּמַח נִקְלָה בְּאוּר. וּמִכָּל מָקוֹם גַּם שָׁם כָּתַב לְעִנְיָן אִם הוֹסִיף קֶמַח, יִשְׁמֹר הַמַּצּוֹת שֶׁלֹּא יִתְּנֵם לְתוֹךְ דָּבָר לַח. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם מַהֲרַ״י וַוִיל (סי׳ קצג) דְּמַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ שֶׁאֵין הָעִסָּה נֶאֱפֶה יָפֶה מִפְּנֵי הַפְסֶקֶת הַקֶּמַח, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ת״ס (סק״ה). וּלְפִי זֶה אִם הָיִינוּ חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא הַקֶּמַח לֹא נִלּוֹשׁ יָפֶה, הָיָה הַחֲשֵׁשׁ בַּמַּצָּה עַצְמָהּ. אַךְ לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב לְקַמָּן [בְּבֵאֵר הַיֵּטֵב] סָעִיף קָטָן י״א בְּשֵׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) וְחֹק יַעֲקֹב (ס״ק יז) דִּבְזַרְעוֹנִים בְּדִיעֲבַד שָׁרִי, אִם כֵּן פְּשִׁיטָא דְּקֶמַח לְזַרְעוֹנִים דָּמֵי. וְעַל כָּל פָּנִים נִרְאֶה דְּאַף הַמַּחְמִיר מֵהַאי טַעֲמָא, אֵין צָרִיךְ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לְטַבֵּל מַצָּה אֲפוּיָה בְּמַיִם אוֹ בְּמַשְׁקֶה אִם נוֹתֵן מִיָּד לְתוֹךְ פִּיו, דִּפְשִׁיטָא דְּאֵין בָּזֶה שִׁעוּר לְהַחְמִיץ כְּלָל, וְכֵן מְבֹאָר מִדִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְקַמָּן סִימָן תס״ו (סק״א), עַיֵּן שָׁם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְטַבֵּל בְּתוֹךְ יַיִן שֶׁהוּא מֵי פֵּרוֹת. וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תס״ב (מ״א סק״ו) לְעִנְיָן יַיִן צִמּוּקִים, וְעַיֵּן שָׁם לְעִנְיָן מֵי דְּבַשׁ שֶׁמִּסְתַּפֵּק הַמָּגֵן אַבְרָהָם אִם דִּינוֹ כְּמֵי פֵּרוֹת, וְשָׁם כָּתַבְתִּי (יד אפרים) דִּלְפִי דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק גַּם בְּרֹטֶב אַחַר שֶׁנִּצְטַמֵּק הַבָּשָׂר בְּתוֹכוֹ הַיֵּטֵב וְקָלַט טַעַם הַבָּשָׂר, וְכֵן בְּבָארְשׁ״ט הָעָשׂוּי מִלֶּפֶת שֶׁקּוֹרִין בּוּרִיקְ״ס אִם נִתְמַד הַרְבֵּה וְהוּא בְּלִי תַּעֲרוֹבוֹת מַיִם כְּלָל, וּלְפִי זֶה יֵשׁ מָקוֹם קֻלָּא גַּם לְהַמַּחְמִירִין לָחֹשׁ שֶׁמָּא יֵשׁ קֶמַח בָּהֶם, דִּבְרֹטֶב יֵשׁ לוֹמַר דְּמֵי פֵּרוֹת הוּא, אַךְ הֶחָכָם צְבִי (סי׳ קמ) חָלַק אַף בְּיֵין צִמּוּקִים וּסְבִירָא לֵיהּ דְּלֹא הָוֵי מֵי פֵּרוֹת, וְאִם כֵּן מִכָּל שֶׁכֵּן בְּמֶעֶד וְרֹטֶב וּבָארְשׁ״ט שֶׁאֵין לְחֶשְׁבּוֹ מֵי פֵּרוֹת, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם (סק״י). וּמִכָּל מָקוֹם קֶמַח מַצָּה אֲפוּיָה לַעֲשׂוֹת מִינֵי טִגּוּן בְּשֶׁמֶן לְבַד שֶׁקּוֹרִין חְרָעמְזְלִי״ן, וַדַּאי דְּשָׁרִי, דְּשֶׁמֶן וַדַּאי מֵי פֵּרוֹת הוּא כַּמְבֹאָר לְקַמָּן סִימָן תס״ב (שם). וְהַרְבֵּה מְקִלִּין בְּכָל עִנְיָן, וּסְבִירָא לְהוּ שֶׁאֵין לָחֹשׁ לָזֶה רַק בְּתוֹסֶפֶת קֶמַח בְּאֶמְצַע הַלִּישָׁה, הָא לָאו הָכִי לֹא חָיְישִׁינַן כְּלָל שֶׁמָּא נִשְׁאַר קֶמַח שֶׁלֹּא נִלּוֹשׁ, דְּאַחְזוֹקֵי אִסּוּרָא לֹא מַחְזִקִינַן. וְגַם נִרְאֶה שֶׁהַתְחָלַת חֹמֶר זֶה יָצָא מִמַּה שֶּׁהָיוּ נוֹהֲגִין מִקֶּדֶם לַעֲשׂוֹת עַל פֶּסַח מַצּוֹת עֲבוֹת הַרְבֵּה, אַף שֶׁלֹּא הָיָה כְּשִׁעוּר טֶפַח, מִכָּל מָקוֹם הָיוּ עֲבוֹת הַרְבֵּה, וּמֵהֶם הָיוּ עוֹשִׂים הַקֶּמַח לְפֶסַח עַל יְדֵי גְּרִירָה (בְּרִי״בּ אַיְיז״ן), וְהוּא מִלְּתָא דִּשְׁכִיחָא טוּבָא שֶׁיִּמָּצְאוּ מֵהֶם מַה שֶּׁלֹּא נֶאֱפֶה יָפֶה בָּאֶמְצַע כְּפִי הַצֹּרֶךְ, וְגַם עַל יְדֵי שֶׁהָעוֹזְרִים בַּעֲרִיכָה אֵין הַיָּדַיִם עַסְקָנִיּוֹת כָּל כָּךְ בָּעִסָּה, שֶׁבְּקֵל גּוֹמְרִים מְלֵאכְתָּם, שׁוֹהֶה לִפְעָמִים כַּמָּה מַצּוֹת עַל הַשֻּׁלְחָן בְּלֹא עֵסֶק טָרֶם נְתִינָה לַתַּנּוּר כַּיָּדוּעַ, וְלָכֵן הַחֵלּוּ אֲנָשִׁים יִרְאֵי ה׳ לִפְרֹשׁ מִלֶּאֱכֹל מַה שֶּׁנַּעֲשׂוּ מִקֶּמַח מַצָּה אֲפוּיָה. וּבֶאֱמֶת שֶׁרָאוּי לְכָל מוֹרֶה בְּעִירוֹ לְהַשְׁגִּיחַ עַל זֶה, עַל מַעֲשֵׂה אֲפִיָּה כְּשֶׁאוֹפִים הַמַּצּוֹת הָעֲבוֹת, לְהַזְהִירָם מְאֹד עַל כָּכָה שֶׁאֶפְשָׁר שֶׁיָּבוֹאוּ לִידֵי חֲשֵׁשׁ חִמּוּץ גָּמוּר. אֲבָל הָאִידְנָא אִתְכַּשֵּׁר דָּרָא, וְרֻבָּא דָאֲנָשֵׁי אֵין אוֹפִין מַצּוֹת עֲבוֹת כְּלָל רַק רְקִיקִים דַּקִּים, וְהַקֶּמַח נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שֶׁמְּיַבְּשִׁים אוֹתָם בְּתַנּוּר וְאַחַר כָּךְ טָחֲנוּ בְּרַחַיִם אוֹ דָּכוּ בַּמְּדוֹכָה, וְאָזְדוּ לְהוּ הַחֲשָׁשׁוֹת הַלָּלוּ, אִם לֹא נֵיחוּשׁ לְהוּ שֶׁמָּא נִשְׁאַר קֶמַח בִּשְׁעַת לִישָׁה בְּתוֹךְ הָעִסָּה, לָזֶה לֹא חַשּׁוּ מִטַּעֲמָא דְּכָתֵיבְנָא: [הַגָּהּ: וְאַף לְפִי הַחֲשֵׁשׁ שֶׁמָּא נִשְׁאַר קֶמַח מְעַט בִּשְׁעַת לִישָׁה, נִרְאֶה דִּטְפֵי יֵשׁ לְהָקֵל בְּמַצָּה כְּתוּשָׁה וּטְחוּנָה עַד אֲשֶׁר דַּק, מִמַּצָּה שְׁרוּיָה אוֹ מְבֻשֶּׁלֶת בְּמַיִם כְּמוֹת שֶׁהוּא, דְּשָׁם יֵשׁ לוֹמַר דְּהַמְּעַט הַקֶּמַח הוּא בְּמָקוֹם אֶחָד וּכְשֶׁבָּא עָלָיו מַיִם הוּא מִתְחַמֵּץ בִּמְקוֹמוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁמַּחֲזִירָהּ לַמַּכְתֶּשֶׁת וְשׁוֹחֲקָהּ הָדֵק הַיֵּטֵב עַד אֲשֶׁר דַּק, בְּלִי סָפֵק שֶׁכֵּיוָן שֶׁכּוֹתְשִׁין הַרְבֵּה יַחַד, אִם הַמָּצֵא יִמָּצֵא בְּאַחַת מְעַט קֶמַח, עַל יְדֵי הַכְּתִישָׁה נַעֲשֶׂה כְּאָבָק דַּק פּוֹרֵחַ וְנִבְלָל מְאֹד, עַד שֶׁבְּוַדַּאי לֹא יִמָּצֵא קֹרֶט מֵהַקֶּמַח בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁיְּהֵא נוֹפֵל לוֹמַר עָלָיו שֵׁם חִמּוּץ כְּלָל. וּכְהַאי גַּוְנָא כָּתַב בִּדְבַר שְׁמוּאֵל סִימָן שמ״א בְּמַצּוֹת שֶׁהִנִּיחוּ אוֹתָם בְּבֵית שֶׁמְּרַקְּדִים שָׁם הַקֶּמַח וְנִתְמַלְּאוּ מֵאֲבַק הַקֶּמַח לְעִנְיָן אִם לִתֵּן אוֹתָם בְּמַיִם אוֹ בְּמֶרֶק שֶׁיֵּשׁ לוֹמַר שֶׁאוֹתוֹ הַקֶּמַח אֵינוֹ בָּא לִכְלַל חִמּוּץ מֵחֲמַת שֶׁעוּרוֹ שֶׁנִּבְלָל וְנֶהְפָּךְ לְמַיִם כַּנִּרְאֶה לִפְעָמִים. וְנִרְאֶה דְּבָזֶה הַדָּבָר בָּרוּר, שֶׁאַף אִם הָיָה נִשְׁאָר בִּשְׁעַת לִישָׁה קֹרֶט שֶׁל קֶמַח בְּעַיִן, הוּא מִתְפָּרֵק עַל יְדֵי הַטְּחִינָה וְהַכְּתִישָׁה וּמִתְחַלֵּק לְגַרְגְּרִים דַּקִּים מִן הַדַּקִּים, וּמִתְעָרֵב בְּתוֹךְ שִׁעוּר רַב קֶמַח כָּתוּשׁ מִמַּצָּה אֲפוּיָה, וְהוּא אֶחָד מִנִּי אֶלֶף, וְהַדָּבָר בָּרוּר וְנִרְאֶה בְּחוּשׁ, שֶׁשְּׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה גַּרְגְּרִים דַּקִּים מִקֶּמַח אוֹ אֲפִלּוּ יוֹתֵר מְעַט, אֵינָהּ כְּלָל בִּכְלַל גָּדֵר חִמּוּץ, וְאַף עַל גַּב דְּקָפְדִינַן עַל חִמּוּץ בְּחִטָּה שֶׁנִּמְצֵאת בְּמַיִם אֲפִלּוּ אִם הִיא חִטָּה קְטַנָּה אוֹ חֲצִי חִטָּה, שֶׁאֲנֵי הָתָם שֶׁחֶלְקֵי הַפֵּרוּרִין הֵם דְּבוּקִים בַּטֶּבַע וְאֶפְשָׁר שֶׁיְּקַבְּלוּ טַעַם חִמּוּץ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן גַּרְגְּרֵי קֶמַח הַמְפֻזָּרִים וְהַמְפֹרָדִים אַחַת הַנָּה וְאַחַת הַנָּה, הַדַּעַת נוֹתֶנֶת דִּבְטִילִי לְגַמְרֵי וְאֵין בּוֹ כְּדֵי לְהַחְמִיץ כְּלָל. וְהוּא בָּרוּר לְפִי עֲנִיּוּת דַּעְתִּי שֶׁבְּמַצָּה אֲפוּיָה וּכְתוּשָׁה הַנַּעֲשֶׂה מִמַּצּוֹת שֶׁעוֹשִׂין רְקִיקִים דַּקִּים אֵין לָחֹשׁ בָּהֶם, כְּמוֹ שֶׁאֵין חוֹשְׁשִׁין לֶאֱכֹל הַמַּצָּה עַצְמָהּ וְאֵין

בֵּאוּר הֲלָכָה

יְרוּחָם (נתיב ה ח״ג), עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ותמהני). וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) שֶׁמְּגַמְגֵּם בְּעִקַּר דִּין זֶה, וְכָתַב דְּמִדְּהִשְׁמִיטוּ הַפּוֹסְקִים, שְׁמַע מִנַּהּ דִּסְבִירָא לְהוּ דִּלְמַסְקָנַת הַשַּׁ״ס דְּפַת עָבָה הָיְינוּ פַּת מְרֻבָּה, וּבְפַת עָבָה מַמָּשׁ לֵיכָא שׁוּם אִסּוּרָא. וּבֶאֱמֶת אֵינוֹ כֵן, וּמִשַּׁ״ס (לז.) מוּכָח דְּלֹא קָא הֲדַר בְּמַסְקָנָא מִמַּה דְּסָלְקָא דַּעְתֵּיהּ לְפָרוּשֵׁי עָבָה מַמָּשׁ אֶלָּא מִשּׁוּם קֻשְׁיַת רַב יוֹסֵף, דְּלֵית לָנוּ לְמֵילַף הַתֵּירָא בְּעָבָה מִלֶּחֶם הַפָּנִים דְּשָׁאנֵי הָתָם דְּהָיוּ זְרִיזִים, וְעוֹד טְעָמִים, עַיֵּן שָׁם, וְאִם כֵּן אַדְּרַבָּה אֶפְשָׁר דַּאֲפִלּוּ בְּפָחוֹת מִטֶּפַח. אֵינוֹ מֻתָּר. וְכֵן מוּכָח שָׁם בְּרַשִׁ״י דְּגַם לְמַסְקָנָא לֹא קָא הֲדַר מֵעִקַּר הַדִּין, עַיֵּן שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל פַּת מְרֻבָּה שֶׁכָּתַב, וּבַחֲרָרִין דַּקִּין מַיְירֵי וְכוּ׳ עַיֵּן שָׁם. וְכֵן מוּכָח מִפֵּרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (ד״ה ת״ר) שֶׁכָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וְכַמָּה עָבְיָהּ, טֶפַח, כְּלֶחֶם הַפָּנִים שֶׁהָיָה מַצָּה וְכוּ׳, וְדָחִינַן וְאַסְקִינַן הַאי פַּת עָבָה פַּת מְרֻבָּה וְכוּ׳ עַיֵּן שָׁם. הֲרֵי דְּהַמַּסְקָנָא הוּא מִשּׁוּם דְּדָחֵי לֵיהּ הַשַּׁ״ס סְבָרַת רַב הוּנָא. וְכֵן מְבֹאָר עוֹד בִּדְבָרָיו בְּבֵיצָה דַּף כ״ב (ע״ב ד״ה ת״ר), עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתְבוּ הָרַשְׁבָּ״א (ד״ה אם) וְהַמְּאִירִי (ד״ה אף) בְּחִדּוּשֵׁיהֶם בְּבֵיצָה כ״ב, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הָאוֹר זָרוּעַ בְּהִלְכוֹת פְּסָחִים דַּף נ״ט (ח״ב סי׳ רנו), עַיֵּן שָׁם בְּרֵישׁ הָעַמּוּד, וְכֵן הֵבִיא הַבִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ב) בְּשֵׁם הָרַשְׁבַּ״ץ (מאמר חמץ אות צ) לְאִסּוּר. **וְהָרַשְׁבָּ״א הוֹסִיף עוֹד יוֹתֵר**, דְּכֵיוָן דְּמִלֶּחֶם הַפָּנִים לֵיכָא לְמֵילַף, **אֶפְשָׁר דַּאֲפִלּוּ בְּפָחוֹת מִטֶּפַח אָסוּר**, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ שָׁם: וְלֹא אִיתְפָּרֵשׁ בַּגְּמָרָא עַד כַּמָּה שָׁרִי, וְכָל דְּעָבֵיד לְהוּ רְקִיקִין שַׁפִּיר דָּמֵי. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכֵן מְבֹאָר בְּהֶדְיָא גַּם בְּחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָּ״א (לז. ד״ה תנו רבנן) בְּשֵׁם הָרְאָ״ה לְאִסּוּר בְּטֶפַח, וּמְסַיֵּם גַּם כֵּן דְּכֵיוָן דְּלֹא אִיתְפָּרֵשׁ שִׁיעוּרָא,

בֵּאֵר הֵיטֵב

אוֹתָם עַל יְדֵי קֶמַח, אַף שֶׁנַּעֲשׂוּ עִם מֵי פֵּרוֹת גָּזְרוּ בָּזֶה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמַצָּה אֲפוּיָה וּטְחוּנָה מֻתָּר לַעֲשׂוֹת מִמֶּנָּה כָּל מַה שֶּׁרוֹצֶה, כָּל מַה שֶּׁדֶּרֶךְ לַעֲשׂוֹת כָּל הַשָּׁנָה עִם קֶמַח מֻתָּר לַעֲשׂוֹת מִמַּצָּה אֲפוּיָה כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סוֹף סִימָן תס״ג. (וּבַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה הֶחֱמִיר, וְכָתַב שֶׁפַּעַם אַחַת אֵרַע מִכְשׁוֹל בַּדָּבָר). וְעַיֵּן בַּכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה סִימָן תס״א (הגב״י):

ז (יא) בֵּיצִים. שֶׁהֲרֵי יוֹצֵא מֵהֶם לֵחָה וּמְעַכֶּבֶת הָאֲפִיָּה. וְסִיֵּם הָאֲרָחוֹת חַיִּים שֶׁאָסוּר לָלוּשׁ עִסָּה עִם זְרָעִים מֵהַאי טַעְמָא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמִזֶּה אָסַרְתִּי בְּמַצָּה שֶׁנִּמְצָא בָּהּ אַחַר אֲפִיָּתָהּ קִטְנִית אַחַת, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַקִּטְנִית מַחְמִיץ, מִכָּל מָקוֹם מִשּׁוּם עִכּוּב אֲפִיָּתוֹ יֵשׁ לֶאֱסֹר. ט״ז (סק״ו). אָכֵן הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) הִשִּׂיג עַל דִּין זֶה, דְּבִדְבָרִים קְטַנִּים כִּי הַאי אֵינוֹ מְעַכֵּב שׁוּם אֲפִיָּה, מִידִי דְּהָוֵי אַגְחָלִים וַאֲבָנִים קְטַנִּים שֶׁבָּאִין לִפְעָמִים תּוֹךְ הַמַּצָּה, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב הַחֹק יַעֲקֹב (ס״ק יז) דְּאֵין לְהַחְמִיר בְּדִיעֲבַד, עַיֵּן שָׁם, (אַף שֶׁאֵין רְאָיָה מָגֵן אַבְרָהָם מֻכְרַחַת, דְּאֶפְשָׁר דְּהָאֲבָנִים מְסַיְּעִים בְּעַצְמָם לַאֲפִיַּת הַמַּצָּה):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וּמְלַחְלַחַת הָעִסָּה וּמְעַכֶּבֶת אֲפִיָּתָהּ. וְעוֹד שֶׁלֵּחָה זוֹ דִּינָהּ כְּמֵי פֵּרוֹת, שֶׁכְּשֶׁהֵם מִתְעָרְבִים בָּעִסָּה שֶׁנִּלּוֹשָׁה בַּמַּיִם הִיא מְמַהֶרֶת לְהַחְמִיץ מִיָּד כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּסִימָן תס״ב (ס״ב), וְאִם כֵּן יֵשׁ לָחֹשׁ שֶׁמָּא כְּשֶׁיָּצְאָה הַלֵּחָה לְתוֹךְ הָעִסָּה, נִתְחַמְּצָה מִיָּד קֹדֶם שֶׁהִסְפִּיק חֹם הָאֵשׁ לִשְׁלֹט בָּהּ לֶאֱפוֹתָהּ. וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד שֶׁשָּׁכַח וְנָתַן אוֹתָם לְתוֹךְ הַמַּצָּה, (כז) יֵשׁ לֶאֱסֹר הַמַּצָּה: **ז (יט) אֵין לִתֵּן וְכוּ׳.** גַּם כֵּן מֵהַאי טַעְמָא לְפִי שֶׁהַלֵּחָה הַיּוֹצֵאת מֵהֶם מְעַכֶּבֶת אֲפִיָּתָהּ. וַאֲפִלּוּ בֵּיצָה מְבֻשֶּׁלֶת אֵין לִתֵּן, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לֵחָה יוֹצְאָה מִמֶּנָּה, מִכָּל מָקוֹם בִּמְקוֹם הַבֵּיצָה אֵין חֹם הָאֵשׁ שׁוֹלֵט שָׁם וְאֵין נֶאֱפֶה שָׁם יָפֶה: **(כ) שֶׁתֵּאָפֶה עִמָּהֶם.** וַאֲפִלּוּ (כח) בְּדִיעֲבַד יֵשׁ לֶאֱסֹר, לְפִי מַה שֶּׁאָנוּ נוֹהֲגִין לֶאֱסֹר מַצָּה שֶׁנִּתְכַּפְּלָה בַּתַּנּוּר לְפִי שֶׁאֵין חֹם הָאֵשׁ שׁוֹלֵט שָׁם, וְהָכִי נַמִי בָּזֶה. (כט) אֲבָל אִם נָתַן לְתוֹכָהּ (ל) זַרְעוֹנִים, אֲפִלּוּ אֵינָם כְּתוּשִׁים, מֻתֶּרֶת בַּאֲכִילָה, לְפִי שֶׁדָּבָר קָטָן כָּזֶה אֵינוֹ מְעַכֵּב אֲפִיָּתָהּ. (לא) וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה יֵשׁ לִזָּהֵר גַּם בָּזֶה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) וּפְרִי חָדָשׁ: **ז (כח)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) וְחֹק יַעֲקֹב (ס״ק יז): **(כט)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (שם) וְחֹק יַעֲקֹב (שם), דְּלֹא כַּטַּ״ז (סק״ו): **(ל) רְצוֹנוֹ לוֹמַר אִם אֵינָם חַדִּים** [מָגֵן אַבְרָהָם וְאֵלִיָּה רַבָּה (שם)]. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תנ״ה סָעִיף ו: **(לא)** וְגַם הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) מוֹדֶה לָזֶה:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah